

Područja u kojima se mobilni sukob zakona tradicionalno javlja su oblast statusnih i oblast porodičnih odnosa (posebno, bračnoimovinskog režima) i stvarnopravnih odnosa čiji su predmet pokretnosti. Mobilni sukob zakona može se javiti također u materiji ugovora, na primjer, ukoliko je stranama dopušteno da izaberu mjerodavno pravo poslije zaključenja ugovora (bez obzira na to da li su to prethodno učinile) ili ako ugovorne strane nisu izabrale mjerodavno pravo, ukoliko se od momenta zaključenja ugovora do momenta presuđenja promjeni prebivalište, odnosno sjedište nosioca karakteristične obaveze.

Rješenja mobilnog sukoba zakona

Da bi se problem mobilnog sukoba zakona mogao riješiti, neophodno je odrediti relevantan momenat vezivanja. Njegovim određivanjem vrši se fiksiranje (utvrđivanje u vremenu) činjenica na kojima se zasniva tačka vezivanja, usljed čega one sada vode primjeni samo jednog mjerodavnog prava (na primjer, prava države ranijeg mjesta nalaženja stvari, prava države kasnijeg prebivališta i sl.)

Zanimljiv primjer ove situacije u uporednom pravu nalazimo u odluci Jednog njemačkog suda. Njemački i Jugoslovenski državljanin sudarili su se kolima u bivšoj Jugoslaviji. Oba automobila su bila registrovana u Njemačkoj. Njemački državljanin podnio je zahtjev za naknadu štete njemačkom sudu. Tuženik, jugoslovenski državljanin, pozvao se na primjenu jugoslovenskog prava; pitanje je - koje je pravo mjerodavno? Prema (tadašnjem) njemačkom međunarodnom privatnom pravu, na pitanje građanske odgovornosti primjenjivao se princip (bar u slučajevima kao što je bio ovaj, kada se radilo o licima različitog državljanstva), koji je ukazivao na primenu jugoslovenskog prava kao prava države u kojoj je izvršena štetna radnja. Međutim, s obzirom na to da njemačko međunarodno privatno pravo prihvata ustanovu *gepuog*, njemački sudija nije odmah primjenio jugoslovensko supstancijalno pravo, već je potražio jugoslovenske kolizione norme u ovoj materiji. Naša koliziona norma u konkretnom slučaju nalazila se u stavu 2. člana 4. Konvencije o zakonu koji se primjenjuje na drumske saobraćajne nezgode (1971), budući da je Jugoslavija bila članica ove konvencije. Navedena norma predviđa primjenu prava države registracije „ukoliko su sva vozila koja su učestvovala u nezgodi registrovana u istoj državi“, dakle, primenu njemačkog prava. Njemački sud je prihvatio uzvratanje na osnovu konvencijskih odredaba (jer ih je smatrao pravom koje važi u našoj zemlji u pogledu spornog pitanja) i konačno primjenio njemačko pravo.

Jedini izuzetak postojao bi u slučaju da je i naša država ugovornica datog ugovora i da on isključuje primenu ustanove *gepuoj*. U slučaju preupućivanja, ukoliko se radi o konvenciji koja isključuje *getoi* njeno preupućivalje trebalo bi smatrati konačnim (supstancijalnim).

Sa svoje strane, doktrina je učinila određene prijedloge za rješenje mobilnog sukoba zakona, dok su zakonodavci, uz dva izuzetka (Austrija i Turska), pristupili samo djelimičnom regulisanju problema, prepuštajući sudovima ostali dio zadatka.

U doktrini postoji nekoliko predloga za rešenje mobilnog sukoba zakona. Prema prvom, treba primjeniti ista rješenja kao u slučaju tranzitnog sukoba zakona, prema drugom,

oslonac treba tražiti u teoriji stečenih prava, dok se prema trećem, radi o problemu tumačenja kolizione norme.

(1a) **Rešenje mobilnog sukoba zakona primenom pravila o rješanju tranzitornog sukoba zakona.** Autori koji zastupaju ovaj prijedlog smatraju da se i kod mobilnog i kod tranzitornog sukoba zakona radi se o mogućoj primjeni dva zakona koja sukcesivno slijede i da u oba slučaja treba utvrditi u kojoj se mjeri na posljedice početne situacije mogu primjeniti pravila novog zakona. Prema tome, i na mobilni sukob zakona treba primjeniti osnovna pravila tranzitornog prava: najprije, pravilo o neposrednoj primjeni novog zakona na sadašnja i buduća dejstva odnosa koji su u toku, osim ako je riječ o ugovorima, i zatim, pravilo o primjeni ranijeg zakona na ocjenu uslova punovažnosti i već nastalih dejstava tih odnosa. Takvim rješanjem mobilnog sukoba zakona, kako se smatra, u materiji statusnih i porodičnih odnosa vodi se računa o efektivnoj situaciji lica u pitanju, jer se omogućava primjena prava države novog državljanstva (prebivališta ili redovnog boravišta), a u materiji stvarnopravnih odnosa čiji su predmet pokretnosti obezbjeđuje se pravna sigurnost trećih lica.

Ovom rješanju, međutim, upućuju se i određene zamjerke. Iako je očigledno da je riječ o bliskim ustanovama, rešenja unutrašnjeg tranzitornog sukoba zakona ne mogu uvijek poslužiti kao analogni model za rješanje mobilnog sukoba zakona. Pravilo o superiornosti novog zakona nad starim, koje je u centru rješavanja tranzitornog sukoba, ne može uvijek dati dobre rezultate i na području mobilnog sukoba zakona. Na taj način, zanemaruje se međunarodni karakter mobilnog sukoba zakona. Naime, sličnost između mobilnog i tranzitornog sukoba zakona zaista se sastoji u tome što u oba slučaja tokom vremena dolazi do kontakata sa dva zakona - starim i novim i što se usljed toga postavlja isto osnovno pitanje - kako urediti odnose dva zakona u vremenu. Međutim, njih dijele i značajne razlike: kod tranzitornog sukoba riječ je o odnosu zakona koji pripadaju istoj državi, pri čemu stari zakon prestaje da važi, a novi stupa na snagu, dok je kod mobilnog sukoba riječ o zakonima koji istovremeno važe u državama iz kojih potiču. Pored toga, tranzitorni sukob zakona zasniva se na volji zakonodavca koji vrši promjene u svom pravnom sistemu, dok se u osnovi mobilnog sukoba zakona nalazi volja fizičkih ili pravnih lica, učesnika u odnosu, koji mjenjaju činjenice na kojima počiva tačka vezivanja sadržana u kolizionoj normi. Te razlike, konačno, predstavljaju prepreku za njihovo jedinstveno regulisanje.

(1b) **Rješanje mobilnog sukoba zakona na osnovu teorije stečenih prava.** Teorija stečenih prava, nasuprot prethodnom prijedlogu, rješanje mobilnog sukoba zakona zasniva na primjeni ranijeg prava. Prema ovoj teoriji, svako pravo koje je valjano stečeno u nekoj državi mora da bude poštovano i u drugim državama dakle, ako je na nekoj pokretnoj stvari u vrijeme dok se nalazila u određenoj državi konstituisano obezbeđenje, ono će, nakon njenog premeštanja u drugu državu, zadržati svoja dejstva čak i ako pravo novog mjesta nalaženja traži da se ispune dodatni uslovi za sticanje takvog obezbeđenja; ili, ukoliko su supružnici zaključili brak u državi koja ne poznaje ustanovu razvoda, kao što je to slučaj sa čileanskim državljanima iz našeg primjera, oni se neće moći razvesti ni poslije sticanja našeg državljanstva, iako pravo naše države poznaje ustanovu razvoda braka i sl. Ovim rješanjem se, kako ističu njegove pristalice, obezbeđuje stabilnost prava, odnosno ustanova u međunarodnom poretku. Međutim, ovom rešenju se prigovara da zamrzava činjenični

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET -----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

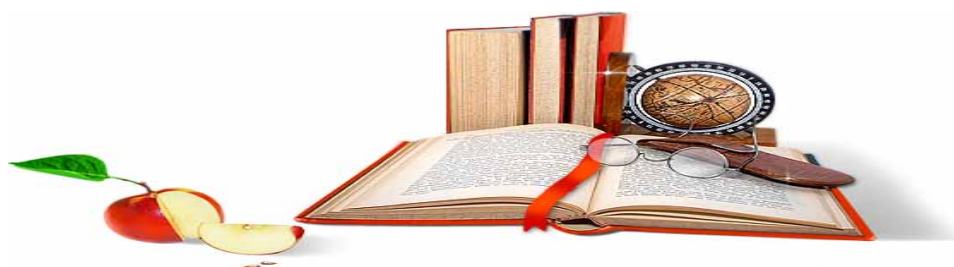
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com

